

Secció de Filosofia i Ciències Socials

Composició i estructura de la Secció

La Secció té la mateixa estructura que ara fa un any i el mateix Consell de Govern, format pels senyors Josep M. Muntaner, president; Joan Vilà i Valentí, vicepresident; Pere Lluís Font, secretari, i Josep González-Agàpito, tresorer. Pel que fa a la composició, el senyor Josep Perarnau, membre numerari, ha passat a emèrit.

Així, doncs, la composició actual de la Secció és de 21 membres numeraris, 8 membres emèrits, 2 membres corresponents i 1 membre supernumerari, els quals estan distribuïts de la manera següent, segons les set àrees en què s'estructura la Secció (seguint l'ordre d'incorporació a l'Institut de la disciplina, o de la primera de les disciplines, de cada àrea):

- Filosofia: 3 membres numeraris, 1 d'emèrit i 1 de corresponent.
- Dret: 3 membres numeraris, 1 d'emèrit i 1 de corresponent.
- Economia: 4 membres numeraris.
- Geografia i demografia: 3 membres numeraris i 3 d'emèrits.
- Pedagogia i psicologia: 2 membres numeraris, 3 d'emèrits i 1 de supernumerari.
- Comunicació i antropologia: 3 membres numeraris.
- Sociologia i ciència política: 3 membres numeraris.

En el Ple de l'Institut del dia 14 de juny van ser designats nous membres numeraris, a proposta de la Secció, els senyors Josep Lluís Blasco i Estellés (Filosofia), Joan Francesc Mira i Casterà (Comunicació i antropologia) i Ricard Torrents i Bertrana (Pedagogia i psicologia). (Vegeu el subapartat «Nous membres», dins l'apartat «El Ple».) La Secció té, doncs, el nombre màxim de membres numeraris previstos en els Estatuts actuals de l'Institut.

Sessions dutes a terme

La Secció ha celebrat onze sessions plenàries, nou d'ordinàries i dues d'extraordinàries. Les sessions extraordinàries, el novembre i el desembre de 1998, van ser dedicades, la primera, a la proposta de candidats a nous membres de la Secció, seguida de la discussió i la votació sobre la seva idoneïtat, i, la segona, a la presentació formal i la votació definitiva d'aquests. Quant a les sessions ordinàries, en cada una hi ha hagut un punt fort a l'ordre del dia: una comunicació acadèmica, un debat, la discussió del pressupost o l'informe sobre els treballs de recerca en curs. Entre els debats duts a terme, cal esmentar el referent a la preparació de la segona edició del DIEC. Les sessions que han quedat disponibles per a la presentació d'una comunicació acadèmica han estat quatre: una (que ha servit

per a acabar el projecte, de què ja es parlava en memòries anteriors, de fer un balanç de les disciplines científiques corresponents a les àrees de la Secció en el segle xx en l'àmbit dels Països Catalans) ha versat sobre la sociologia (senyora Carlota Solé). Les altres tres han tractat dels temes següents: «1898: regeneracionisme, societat i educació» (senyors José M. Hernández, de la Universitat de Salamanca, i Josep González-Agàpito), «La gestació d'una aportació al lèxic geogràfic català» (senyor Marc-Aureli Vila) i «Andorra: passat i present» (senyor Joan Vilà i Valentí).

Altres activitats

Uns quants membres de la Secció o presidents de societats filials (Carles A. Gasòliba, Josep Jané, Pere Lluís Font, Isidre Molas, Joaquim Muns, Josep Perarnau, Ricard Pié, Antoni Serra Ramoneda, Josep. M. Terricabras i Joan Vilà Valentí) han format part de les ponències per a l'adjudicació dels premis Internacional Catalònia, Institut d'Estudis Catalans d'Economia, Institut d'Estudis Catalans de Filosofia, Antoni Fité i Rossell de Geografia, Història o Dret d'Andorra, Societat Catalana d'Economia i Catalunya d'Urbanisme, atorgats el 1999.

El senyor Miquel de Moragas ha coordinat la preparació de les jornades científiques «Els límits de l'esport: el *doping* del dopatge», celebrades els dies 17 i 18 de juny.

El senyor Pere Lluís Font ha participat en la commemoració, a Vic, del cent cinquantè aniversari de la mort de Balmes, dintre de les activitats de l'«Any Balmes».

Els senyors Josep González-Agàpito i Enric Lluch han coordinat el 1998 els *Reports de la recerca a Catalunya* en les àrees de «Pedagogia» i de «Geografia i demografia», respectivament.

Distincions i homenatges

El senyor Josep Perarnau ha estat guardonat amb la Medalla Narcís Monturiol a la recerca científica.

El senyor Bartomeu Barceló ha obtingut el premi del Consell Insular de Mallorca per la seva trajectòria en treballs sobre urbanisme i ordenació del territori.

El senyor Octavi Fullat ha estat distingit per la Generalitat de Catalunya amb el premi Jaume Vicens Vives a la qualitat docent universitària en ocasió de la seva jubilació.

El senyor Joan Vilà i Valentí ha estat objecte d'un homenatge de la Universitat de Barcelona, que li ha dedicat el llibre *El professor Joan Vilà-Valentí i el seu mestratge en la geografia universitària*.

S'ha posat el nom de Lluís Folch i Camarasa a l'Escola de Psicopedagogia Familiar de Granollers.

El senyor Josep M. Vilaseca i Marcet, que fou membre de la Secció,

ha estat homenatjat pòstumament amb la publicació del llibre *Miscel·lània en homenatge a Josep M. Vilaseca i Marcet. Una contribució a l'anàlisi de la societat catalana contemporània*, que ha estat presentat al Palau de la Generalitat amb una conferència del senyor Josep M. Puig Salellas titulada «Josep M.

Vilaseca i Marcet, un ciutadà exemplar».

Publicacions

ANGLÈS, Misericòrdia. *El pensament de F. Xavier Llorens i Barba i la filosofia escocesa.*

Arxiu de Textos Catalans Antics, núm. 17.

Arxiu de Textos Catalans Antics

Director: Josep Perarnau i Espelt

Articles

Josep Perarnau i Espelt, «La traducció catalana medieval del *Liber futurorum eventuum* de Joan de Rocatalhada. Edició i estudi».

Jaume Mensa i Valls, «Regles i principis d'interpretació bíblica en les obres autèntiques d'Arnau de Vilanova, i en l'*Expositio Apocalypsis* i l'*Expositio super vigesimum quartum capitulum Matthaei*».

Jaume de Puig i Oliver, «Manuscrits eimericians de la Biblioteca Capitulare y Colombina de Sevilla provinents de Girona».

Jaume de Puig i Oliver, «Documents relatius a la Inquisició del *Registrum Litterarum* de l'Arxiu Diocesà de Girona (s. XIV)».

Notes i documents

Miquel Batllori i Munné, *Eusebi Colomer i Pous, S. J. (†) (1923-1997)*.

Àngel Anglada i Anfruns, *Pacià en el manuscrit 1631 de la Bibliothèque Mazarine de París*.

Jesús Alturo i Perucho, *Un altre manuscrit del Llibre del fets del rei En Jaume*.

Josep Perarnau i Espelt, *Un paràgraf del Primer del crestià de Francesc*

Programes de recerca

Eiximenis inspirat en el De mysterio cymbalorum d'Arnau de Vilanova.

Jaume de Puig i Oliver, *Desocultació d'un manuscrit de l'Ars lulliana a Barcelona, el 1396*.

Lluís Monjas Marco, *El qüestionari de Visita pastoral de Jaume Marquilles, 1413-1414. Edició i estudi*.

Pep Vila, *Un nou document sobre la presència de l'impressor Joan Roembach a Perpinyà*.

Josep Perarnau i Espelt, *Nous autors i textos catalans antics*.

Secció Bibliogràfica**Butlletí Bibliogràfic**

Francesc Feliu i Torrent, *L'empremta d'Antoni de Bastero entre els seus contemporanis i la pervivència del seu record. Revisió crítica dels estudis basterians*.

Recensions.**Notícies bibliogràfiques:**

- I. Obres generals i bibliografies.
- II. Estudis de referència local.
- III. Estudis de referència cronològica.
- IV. Sobre arxius, biblioteques i museus.

Taules

- I. D'arxius i biblioteques.
- II. De noms d'autors i d'obres anònimes.

Història de l'Educació Catalana

Director: Josep González-Agàpito
i Granell

Després de dos anys d'estudi, durant l'any 1998 va quedar enllestit el període de 1898-1939. A més d'aquest treball sistemàtic, cal destacar les missions de recerca fetes a Perpinyà, a Salamanca (Arxiu Nacional, Secció Guerra Civil) i Madrid (Biblioteca Nacional i Reial Acadèmia de la Història). S'ha elaborat una síntesi que pretén ser temàticament i territorialment equilibrada i que s'ha estructurat en els tres apartats següents: a) societat, cultura i pensament pedagògic (relació de la pedagogia amb el teixit cultural i social de l'època); b) ensenyament, escoles i professorat (alfabetització, ensenyament primari, escola elemental, formació dels mestres, ensenyament secundari i professional, ensenyament universitari, instruments i utilitatge per a l'ensenyament, i llengua i ensenyament), i c) educació fora de l'escola; educació social; educació no formal (àmbits no estrictament escolars). S'ha intentat establir una visió comparativa entre tots els territoris en funció de la seva composició social, política i econòmica.

Integració lingüística i cultural dels immigrants a Catalunya. Del coneixement a l'ús del català

Directora: Carlota Solé i Puig

Durant aquest període s'ha continuat la tasca de cercar documentació de diversos arxius, biblioteques i instituts de recerca sobre la qüestió de la llengua de l'àrea d'influència del català i d'institucions relacionades amb el tema de recerca. Un cop examinat com s'ha avançat del coneixement a l'ús del català en l'àmbit públic, s'ha tractat del problema de posar en pràctica el que la Llei de política lingüística estableix tant per a l'àmbit públic com per al privat.

S'ha fet, en aquest sentit, una enquesta per correu a tots els parlamentaris catalans per tal d'analitzar la posició individual dels representants del poble de Catalunya respecte a una qüestió que afecta tan pregonament la vida quotidiana, particular i social de les persones que treballen i viuen a Catalunya. L'enquesta ens ocupà quatre mesos de labor intensa, ja que hom va haver de llençar dues vegades i enviar un segon cop els qüestionaris a tots els parlamentaris que no havien contestat la primera vegada. Malgrat els nostres esforços, el nivell de resposta d'aquesta enquesta per correu no fou tan bo com el que es podia esperar d'un col·lectiu qualificat com és el dels diputats del Parlament de Catalunya.

Es procedí, seguidament, a l'anàlisi de les dades de l'enquesta, en què es demostraren fidedignament les contradiccions, les coincidències i les divergències entre alguns membres dels diferents partits polítics i grups parlamentaris. S'hi aplicà, a continuació, la teoria dels conjunts borrosos per tal d'establir els diversos perfils de les posicions dels responents a les nostres preguntes sobre la Llei de política lingüística. Es preveu que l'Institut d'Estudis Catalans publicui els resultats de l'enquesta, a més de les consideracions teòriques prèvies.

Diccionari Jurídic Català

Director: Josep M. Mas Solench

L'objectiu d'aquest projecte és presentar la terminologia jurídica de l'àrea lingüística del català i les seves varietats —que inclouen Catalunya, les comunitats de València i les Balears, la regió del Rosselló (França) i l'illa de Sardenya (Itàlia)— en una obra de conjunt, tan completa com sigui possible, de manera que cada entrada o article compregui la definició del terme i les seves accepcions, la història, la doctrina, la legislació, la jurisprudència, una bibliografia selecta i la traducció als diversos idiomes europeus: alemany, castellà, francès, anglès, italià i portuguès.

Estat de desenvolupament

A l'objectiu abans assenyalat s'hi ha acoblat també el nomenclàtor de veus dret del Principat d'Andorra. Els treballs s'han dividit segons les diverses àrees del dret i s'ha designat un director especialista per a cadascuna. D'acord amb els directors esmentats, es va establir un nomenclàtor definitiu, amb un total aproximat de 2.000 articles i una extensió de 10.000 folis. Actualment, com s'exposa al paràgraf següent, s'ha recollit ja un 30 % de l'original del projecte i s'ha encarregat el 90 % dels articles previstos.

A més, paral·lelament als treballs indicats, hom procedeix a: a) establir l'alfabetització informatitzada dels articles a mesura de la seva recepció; b) traduir certs articles que inevitablement ens arriben en castellà; c) revisar científicament i lingüísticament els articles rebuts; d) determinar les veus de referència i els articles derivats d'un altre de principal, i e) decidir nous articles.

Igualment, l'oficina administrativa s'ocupa de: a) redactar i trametre la correspondència; b) establir els contractes amb els col·laboradors i procedir a l'ordenació dels pagaments d'honoraris; c) realitzar les gestions i les visites necessàries; d) preparar els pressupostos; e) lliurar els documents bancaris corresponents; f) aconseguir el suport econòmic necessari, i g) realitzar la liquidació dels exercicis.

Per a una millor realització del projecte, els encàrrecs dels articles als diferents col·laboradors es van fent per etapes, segons les àrees de dret en què es divideix l'obra. D'aquí que en aquests moments es disposi ja de les veus corresponents a les branques de dret constitucional, dret processal, dret romà, dret administratiu i bona part de dret canònic, civil i mercantil, a més d'història del dret i biografies de juristes. Fins ara s'han fet encàrrecs a 302 col·laboradors i s'han recollit materials, que sumen el total de 687 articles amb un conjunt de 3.710 folis, cosa que representa aproximadament un terç de l'extensió de l'obra segons les dades de nombre d'articles i extensió que s'han previst d'acord amb el que s'ha ressenyat a l'apartat anterior.

Així mateix, s'ha procedit a encarregar fins al total de 1.804 articles, amb els contractes corresponents. Resten per encarregar els articles corresponents a dret andorrà, dret valencià i dret balear, dels quals ja es disposa dels nomenclàtors corresponents de veus, i es treballa també en els nomenclàtors de dret consuetudinari i dret rossellonès i alguerès.

El català en els mitjans de comunicació. Situació actual i perspectives

Director: Josep M. Martí i Martí

La finalitat d'aquest projecte és conèixer la situació del català als mitjans de comunicació amb l'anàlisi quantitativa de l'oferta i del consum i fent-ne una aproximació qualitativa amb una enquesta als responsables dels mitjans.

L'objectiu final és estudiar les tendències de creixement o decreixement, la utilització del trilingüisme i l'evolució de la presència del català en les noves tecnologies de la informació i la comunicació.

L'àmbit és el Principat, però el projecte té un annex on s'analitza la situació a la resta dels Països Catalans.

Estat de desenvolupament

En aquests moments, la part central del treball (oferta, consum, situació a Internet, annex dels Països Catalans, enquesta i índex documental) està pràcticament acabada. Manquen les dades de l'oferta corresponents al 1998. Com que per a la resta tenim dades fins al maig de 1999, creiem que hem d'esperar que el Departament de Cultura disposi d'aquestes dades per a poder treure'n conclusions significatives.

A finals de setembre tindrem, doncs, finalitzada la part central del projecte i iniciarem la redacció de conclusions.

Avanç de conclusions

Conclusions principals

1. Els estudis dels quals disposem de l'any 1998 no permeten veure un panorama global del consum de mitjans de comunicació en català al Principat perquè hi manquen les dades del consum de mitjans locals de premsa, ràdio i televisió.

Com més petit és l'àmbit de distribució o d'emissió d'un mitjà, més difícil és que surti en estudis de mesurament del consum amb mostres dissenyades per tot Catalunya, com són els que hi ha disponibles. Per això, no existeixen dades d'audiència o de consum global de les nombroses revistes mensuals i setmanals en català i de l'abundant premsa comarcal del Principat. Així mateix, les dades de televisió local —que en teoria és en català— són recollides per SOFRES, però les xifres només són indicatives, ja que la mostra no és representativa. Només hi apareixen tres o quatre televisions locals, però amb poques mencions perquè les xifres siguin representatives.

2. Disposem d'estudis sobre el consum de mitjans de comunicació locals realitzats durant l'any 1998 que s'han fet a petició d'una organització determinada, però són estudis puntuals que només reflecteixen el sector i les qüestions que interessin els qui han patrocinat l'estudi.

Aquest és el cas de l'estudi sobre la premsa comarcal encarregat a l'Institut OPINA, SA per l'Associació Catalana de Premsa Comarcal i de l'encarregat per l'Associació Catalana de Premsa Gratuïta.

3. Segons l'Estudi General de Mitjans (EGM), la meitat dels catalans consumeixen diaris en castellà, una quarta part en català i la resta llegeixen *El Periódico*. L'estudi no separa els qui llegeixen la versió catalana de la castellana d'aquest diari bilingüe; per tant, en realitat són més els lectors de castellà i català. Aquests diaris que apareixen a l'EGM són diaris d'informació general, econòmics i esportius que es distribueixen per tot el Principat, en grans ciutats o en més d'una comarca.

4. En canvi, gairebé tots els catalans, el 92 %, llegeixen els suplementes setmanals del diari en castellà i només una minoria, el 8 %, ho fan en català.

5. Al costat d'això, un estudi de l'Institut OPINA, SA encarregat per l'Associació Catalana de Premsa Comarcal indica que gairebé el 90 % dels catalans que llegeixen diaris llegeixen premsa comarcal, que majoritàriament és en català.

6. El consum de ràdio és més favorable al català: només el 13 % dels catalans escolta ràdios que solament emeten en castellà. En canvi, el 40 % escolta ràdios catalanes i gairebé la meitat dels catalans escolta ràdios que te-

nen una programació bilingüe (des d'una hora de català fins al 50 % de la programació en català). De tota manera, cal recordar que en aquest estudi no apareixen les ràdios municipals, on l'oferta de català és pràcticament majoritària.

7. Uns quants estudis realitzats durant l'any 1998 es plantegen el tema del consum de televisió a Catalunya, però no n'hi ha cap que permeti tenir una idea global del que passa. El problema, una vegada més, és la dificultat de mesurar el consum de les televisions locals, però també el de les plataformes digitals, els canals via satèl·lit, etc.

8. Si tenim en compte només les televisions convencionals (que emeten «en obert») i Canal+, el consum de televisió és majoritàriament en castellà.

Segons el mesurament d'audiència de SOFRES i considerant la quota de pantalla de les televisions convencionals (TVE-1, La 2, Antena 3 TV, Tele-5, TV3, Canal 33 i Canal+), el 70 % dels catalans consumeixen televisió en castellà i el 30 % en català. El consum de català és una mica superior a l'indicat si considerem que TVE-1 ha emès una mitjana de 50 minuts diaris de programació en català; La 2, una mitjana de dues hores diàries, i Tele-5, 15 minuts diaris durant l'any 1998.

9. Malgrat aquestes dades, el consum de televisió en català és superior a l'indicat, perquè TVE-1, La 2 i Tele-5 han emès diàriament programació en

català durant l'any 1998. A més, cal tenir en compte el consum de televisió local en català que no es pot mesurar adequadament.

a) Segons la Direcció General de RTVE, TVE-1 va emetre 507 hores de català a la primera cadena i 833 hores a La 2. Els programes en català de TV-1 tenen una mitjana de 230.000 espectadors al Principat i una quota de pantalla del 20 %, aproximadament. Els programes en català de La 2 tenen una mitjana de 70.000 espectadors i el 6,5 de quota d'audiència.

b) Tele-5 ha emès diàriament 15 minuts d'informació en català durant l'any 1998. Aquests minuts s'emeten entre les vuit i un quart de nou del matí. Precisament en aquesta franja hi ha una majoria de catalans que veuen televisió en català. Les cadenes que emeten en català tenen el total de quota de pantalla del 60 %, mentre que les que emeten en castellà i unes altres llengües (una resta de la llengua de la qual no podem determinar) sumen el 40 % de quota d'audiència.

10. Quant al consum de televisió local (que considerem en català), disposem de les dades de SOFRES, que són només orientatives, perquè desconeixem l'univers real de cobertura de les cadenes locals. Segons aquestes dades de SOFRES, l'audiència mitjana de les televisions locals a Catalunya és d'unes 3.000 persones, cosa que vol dir que cada minut del dia unes 3.000 persones

han consumit televisió local. Això representa que diàriament unes 365.000 persones han connectat almenys durant un minut amb una televisió local i una mitjana de 2 milions de persones ho han fet cada mes durant l'any 1998.

A més, la tendència del consum local de televisió és ascendent.

11. Dos estudis més fets durant l'any 1998 fan referència al consum de televisió en català: el de l'EGM i el del CIS.

a) Segons l'EGM, el 32,7 % del consum va correspondre a cadenes que emeten en català, i el 65,4 % a les que emeten en castellà. La resta no es pot determinar. Segons aquest mateix estudi, això vol dir que els catalans van consumir una mitjana diària de 78 minuts en català, i la resta, fins a 239 minuts de visionament diari, en castellà.

b) Segons una enquesta del CIS a les diferents comunitats autònomes per a establir quina llengua prefereix la gent a l'hora de veure la televisió, el 32 % prefereix veure-la en català; el 48 %, en català i castellà igual, i el 20 %, en castellà. La resta, el 36,1 %, diuen que veuen la televisió en català i castellà igual; el 35,4 %, més en català que en castellà, i l'1,1 % no contesta.

12. Finalment, un estudi sobre el perfil de lectors de premsa gratuïta a Catalunya, encarregat per l'Associació Catalana de Premsa Gratuïta a l'empresa Market AAD, detecta el total de 235 publicacions gratuïtes.

L'estudi conclou que el 75,8 % de catalans llegeixen, encara que sigui de tant en tant, premsa gratuïta. Segons els seus càlculs, el 20 % d'aquests lectors ho són de segur de publicacions gratuïtes en català.

Sobre Internet

Les dades de la nostra anàlisi revelen que el dinamisme actual de la societat catalana en l'ús d'Internet no significa directament un grau major d'utilització del català en la xarxa que en uns altres àmbits socials. Considerem sensat proposar la hipòtesi que la xarxa reproduïx les tendències sociolingüístiques generals.

La comparació entre el preeminent ús del català en les webs de les administracions públiques catalanes en contra de la pobra presència del català en les webs produïdes per institucions privades (mitjans de comunicació, empreses) sembla donar suport a aquesta hipòtesi: allà on regeixen les lleis del mercat les polítiques de normalització lingüística topen amb la lògica del màxim benefici econòmic.

Cal, però, matisar el poc pes de la llengua catalana en l'àmbit de les institucions privades. Com hem pogut comprovar a l'anàlisi dels mitjans de comunicació i dels cercadors, existeixen diferents polítiques lingüístiques segons quin sigui l'objectiu públic del producte en línia. Localment i comarcalment, el català és la llengua dominant entre els mitjans, men-

tre que en el cas dels cercadors també predomina el català en els que s'especialitzen en l'àmbit dels Països Catalans. Aquest fet contrasta amb la pràctica «invisibilitat» del català en els cercadors de fora de Catalunya.

Considerem que, malgrat la globalització de les comunicacions, el concepte d'espai de comunicació continua essent útil en l'àmbit d'Internet precisament perquè ens pot permetre explicar les tendències lingüístiques que hem exposat. Els resultats de l'anàlisi suggereixen que la llengua catalana té una posició important en l'anomenat «espai virtual català», mentre que en l'espai virtual estatal i mundial la seva presència es pot considerar nul·la. En l'àmbit estatal, el castellà té una hegemonia absoluta, mentre que a escala mundial l'anàlisi dels cercadors ens suggereix que, malgrat que l'anglès sigui la llengua dominant, els productes internacionals tendeixen a adaptar-se lingüísticament a mercats prou rendibles (és a dir, s'adapten a la llengua dels principals espais comunicatius regionals o estatals).

La manca de dades sobre el consum ens impedeix valorar quin pes tenen els espais estatal i internacional respecte al català en els hàbits dels usuaris d'Internet. Aquesta dada ens donaria la dimensió real de la situació del català a la xarxa. Però, en una primera instància, l'existència d'un espai virtual català prou autònom dins de la xarxa global

d'Internet no depèn dels consumidors, sinó dels productors. Com ja hem remarcat anteriorment, cal implementar la creació dels continguts i dels serveis en català a Internet que cobreixin les necessitats dels usuaris dels Països Catalans. Només amb una oferta adequada es podrà garantir la viabilitat de l'espai virtual català. El desenvolupament del pla estratègic «Catalunya en xarxa» pot ser un primer pas sòlid per a aconseguir aquest objectiu.

En general

— S'observen diferències entre els mitjans que tenen estructura en cadena i els que no en tenen, ja que els primers han d'emprar dues llengües i els altres no.

— Els responsables de mitjans detecten que l'ús de la llengua catalana és força determinat per la política lingüística del Govern de la Generalitat (subvencions, llei del català, etc.) i també per la política lingüística de les empreses mediàtiques, acceptin aquestes subvencions o no.

— L'oferta del català dels mitjans acaba generant demanda, sia en el públic o en els anunciants que insereixen publicitat en aquests mitjans.

Realitzacions concretes

Presentació del projecte i de les primeres conclusions a les Jornades Anuals de la Societat Catalana de Comunicació. Girona, 5 de juny de 1999.

Arc Mediterrani, ordenació del territori, segle XXI

Director: Ricard Pié i Ninot

Per completar el treball «Aportacions catalanes en el camp de l'urbanisme i l'ordenació del territori en els darrers cent anys», que es va cloure el mes d'octubre de 1997 amb unes jornades científiques i l'objectiu del qual va ser estudiar la importància i l'impacte de les aportacions realitzades des de l'obra de Cerdà fins als Jocs Olímpics i llur transcendència exterior, i per tal de reflexionar sobre l'aparició de nous factors (canvis en l'ordre econòmic, crisi de la societat del benestar, preocupació pel medi...), que obren un nou cicle urbà i territorial, es duu a terme l'actual seminari de recerca *Arc mediterrani, ordenació del territori, segle XXI*. S'han celebrat fins ara nou sessions de treball a diferents indrets de Catalunya —les darreres van tenir lloc a Lleida, el dia 15 de maig de 1999 («Lleida, cruïlla de l'arc mediterrani i dels eixos de ponent»), i a Girona, el dia 19 de juny de 1999 («Girona, ròtula de l'arc mediterrani») —, organitzades segons dues perspectives. La primera s'ha referit a temes de caràcter general: l'escenari de convivència de la població, les noves formes de treball i què significa, territorialment, un desenvolupament sostenible i competitiu. Les sessions concebudes des de la segona perspectiva s'han ocupat del futur dels nuclis i dels espais

estratègics del territori català: la xarxa de ciutats i cadascun dels grans sistemes territorials catalans (Girona, Reus-Tarragona, Lleida i el metropolità barceloní) han estat analitzats tant en si mateixos com en relació amb el seu entorn. Pel que fa a les activitats previstes, hi ha la intenció de fer a principis de l'any vinent unes jornades en què es debateran les conclusions del seminari i el paper de l'arc mediterrani i les seves grans ciutats: València, Palma, Saragossa, Montpeller, Tolosa i Barcelona.

Missió de recerca de manuscrits d'obres o d'autors catalans fora de Catalunya

Director: Josep M. Perarnau i Espelt

Durant el 1998, els senyors Josep Perarnau i Jaume de Puig han prosseguit a Sevilla la catalogació dels manuscrits catalans de la Biblioteca Capitular i Colombina amb els resultats següents:

- Ms. 7-5-9 Antologia de *Lo Crestià d'Eiximenis*, segle xv.
- Ms. 7-3-17 Manuscrit factici amb diverses obres de retòrica i assenyaladament una correspondència privada entre secretaris reials del temps de Pere III i Joan I.

- Ms. 5-1-19 *Quaestiones supra librum Physicorum Aristotelis*, de Joan Marbres.
- Ms. 7-2-34 *Summa de Poenitentia*, de sant Ramon de Penyafort, i diverses poesies religioses en català, segles xiv-xv.
- Ms. 5-2-10 *Practicas e custumes de la Rectoria de Badalona*, segle xv.
- Ms. 7-4-27 *Tractat de les orines*, Pràctica de Plateari entorn de 1435.
- Ms. 5-1-9 *Tractat de l'esfera*, Trilla, segle xvi.
- Ms. 5-5-31 *Compendium Constitutionum generalium Cathalonie* de Narcís de Sant Dionís, segle xv, provinent de l'Arxiu Reial o posseït per algú de la cort.
- Ms. 5-3-42 *Llibre de solitud*, abat Isaac, i uns quants tractats religiosos més en aragonès; carta de sant Vicent Ferrer a Benet XIII sobre l'Anticrist i la fi del món en aragonès, segle xv.

- Ms. 5-4-29 *Diccionari de rimes* de Jaume March, segle xv.
- Ms. 5-5-5 *Doctrines morals de Cató*, segle xv.
- Ms. 5-5-20 *Obres religioses en català*, segle xv.

Així mateix, han estat estudiats un volum de sermons de sant Vicent Ferrer i el text de la *Bíblia rimada* en català.

A Perusa, el senyor Josep Perarnau ha treballat en el volum d'esquemes de sermons de sant Vicent Ferrer.

A Madrid, el senyor Jaume de Puig va catalogar els manuscrits eiximenisians números 73, 1791, 10265 de la Biblioteca Nacional (*Llibre dels Àngels, Segon del Crestià, Doctrina compendiosa*) i el 1978 de la BPR (*Terç del Crestià, 2a part*). També en va catalogar el manuscrit 9.01.0 que conté l'*Ars punctandi* del barceloní Francesc Armengol.

A València, el senyor Jaume de Puig va transcriure la meitat del volum *Processos vv-7* de l'Arxiu Municipal, folis 3-117, del segle xiv, referent a Nicolau Eimeric.

Societats filials

Societat Catalana d'Economia**JUNTA DIRECTIVA**

President:	JOSEP JANÉ I SOLÀ
Vicepresident:	PERE PUIG I BASTARD
Secretari:	JOSEP C. VERGÉS
Tresorer:	HUMBERT SANZ I GARCIA
Vocal d'Institucions Acadèmiques:	JORDI PASCUAL ESCUTIA
Vocal de Tesis i Publicacions:	JOAN M. SOLÀ I FRANQUESA
Vocal Territorial:	LLUÍS COMAS I ARÀJOL
Vocal de Promoció:	ÀNGELS ROQUETA RODRÍGUEZ
Vocal de Premsa:	JORDI GOULA I SURINYACH
Delegat de l'IEC:	JOAQUIM MUNS I ALBUIXECH
Delegat a Brusselles:	VÍCTOR POU I SERRADELL
Delegat a Madrid:	JOSEP M. NUS I BADIA
Nombre de socis:	277

Conferències

Inauguració del curs acadèmic 1998-1999. Conferència inaugural del curs a càrrec d'Àngel Pes, professor titular d'economia espanyola de la Universitat de Barcelona i delegat general de La Caixa: «Catalunya a l'Aldea Global». Institut d'Estudis Catalans, 28 d'octubre de 1998.

Amadeu Petithò, president del Tribunal de Defensa de la Competència: «Darreres actuacions del Tribunal de Defensa de la Competència contra les pràctiques restrictives». Institut d'Estudis Catalans, 17 de novembre de 1998.

Amadeu Blasco Abadal, *marketing manager* de Nutrexpa; Jordi Rigual Martínez, *brand marketer* de Danone; Rafel Santiveri Arroita, director de publicitat i màrqueting de Casa Santiveri; Pere Puig Bastard, professor d'ESADE i vicepresident de la Societat Catalana d'Economia: «Màrqueting en alimentació». Taula rodona organitzada conjuntament amb l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació. 2 de desembre de 1998.

Acte de lliurament del II Premi Societat Catalana d'Economia, a càrrec

del guardonat, Jordi Canals i Margalef, director d'IESE: «Universal banking. International comparisons and theoretical perspectives». Borsa de Barcelona, 3 de desembre de 1998.

Joaquim Ferran, assessor principal de l'FMI: «La situació de l'economia mundial: hem superat la crisi?» Institut d'Estudis Catalans, 16 de desembre de 1998.

Salvador Barberà, catedràtic de Fonaments de l'Anàlisi Econòmica de la Universitat Autònoma de Barcelona: «L'heterodòxia d'un teòric ortodox. Amartya Sen, Premi Nobel d'Economia 1998». Institut d'Estudis Catalans, 1 de febrer de 1999.

Francesc Homs, exportaveu de temes econòmics del Grup Parlamentari Català: «El canvi econòmic: experiències d'un economista al Congrés de Diputats». Institut d'Estudis Catalans, 4 de març de 1999.

Guillem López Casanovas, catedràtic d'Economia Pública de la Universitat Pompeu Fabra: «La provisió pública de béns privats al tombant del segle XXI: la sanitat a Catalunya». Institut d'Estudis Catalans, 23 de març de 1999.

Francesc Xavier Mena, director del Departament d'Economia d'ESADE: «Hi ha crisi mundial? Xina, bananes i el futur del comerç». Institut d'Estudis Catalans, 28 d'abril de 1999.

Acte de lliurament del VI Premi Ferran Armengol i Tubau, a càrrec del guardonat, Ramon Morral Soldevila, professor de dret mercantil de la Universitat Autònoma de Barcelona: «El seguro de crédito. Especial referencia a la limitación de riesgo». Sala Winterthur, edifici de l'Illa, 19 de maig de 1999.

Jordi Oliveres i Prats, director de l'Institut d'Estadística de Catalunya, i Àlex Costa, subdirector de Producció d'Estadístiques Econòmiques: «L'Institut d'Estadística de Catalunya, una porta oberta al coneixement de l'economia, la demografia i la societat de Catalunya». Institut d'Estudis Catalans, 10 de juny de 1999. Acte organitzat conjuntament amb la Societat Catalana de Matemàtiques.

Conferència de clausura del curs acadèmic 1998-1999, a càrrec d'Eugeni Domingo Solans, membre del Comitè Executiu del Banc Central Europeu: «La política monetària del BCE». Institut d'Estudis Catalans, 2 de juliol de 1999.

Premis

Convocatòria del VI Premi Ferran Armengol i Tubau. Desembre de 1998.

Convocatòria del VII Premi Catalunya d'Economia. Maig de 1999.

Publicacions

Anuari de la Societat Catalana d'Economia, vol. 15 (1998).

Societat Catalana d'Estudis Jurídics

JUNTA DIRECTIVA

President:	JOSEP M. MAS I SOLENCH
Vicepresident:	RAMON F. POU I SERRADELL
Secretari:	JOSEP CRUANYES I TOR
Tresorer:	XAVIER GENOVER I HUGUET
Vocals:	JOSEP ALFONS LÓPEZ I TENA MARIÀ CAPELLA I PIFARRÉ JORDI OLIVERAS I BADIA
Delegat de l'IEC:	JOSEP M. PUIG I SALELLAS
Nombre de socis:	45

Activitats generals

La Societat Catalana d'Estudis Jurídics (SCEJ) aplega estudiosos de tots els àmbits professionals del dret de totes les terres de llengua i cultura catalanes amb la finalitat de conrear, d'estudiar i d'investigar el dret. Per això, la SCEJ promou estudis del dret en general i específicament del dret català, entenent com a tal el dret produït a les terres del seu àmbit d'actuació, i, des d'ací, l'estudi de tot el dret europeu i de tot l'àmbit internacional.

La Societat vol ser també una plataforma permanent de conferències en les quals s'exposin els temes més actuals de debat del dret. Així mateix, la SCEJ promou simposis i algunes altres activitats, i està pendent la primera publicació dels estudis i dels debats realitzats fins

ara en aquesta nova etapa de la Societat per tal d'afavorir-ne la difusió.

Conferències

Reflexions sobre la Constitució des de Catalunya, a càrrec del senyor Miquel Roca i Junyent. Conferència celebrada amb motiu de la sessió inaugural del curs. Institut d'Estudis Catalans, 27 d'octubre de 1998.

L'accés a la documentació, un dret fonamental a la informació i a la recerca, a càrrec del senyor Josep Cruanyes i Tor. Institut d'Estudis Catalans, 12 de maig de 1999.

Llengua, dret comunitari i lliure circulació de mercaderies, a càrrec del senyor Carles Prat i Massip. Col·legi d'Advocats de Barcelona, 16 de juny de 1999.

Societat Catalana d'Ordenació del Territori

JUNTA DIRECTIVA

President:	RICARD PIÉ I NINOT
Vicepresident:	ORIOL NEL·LO I COLOM
Secretari:	ROBERT VERGÉS I FERNÁNDEZ
Tresorera:	ÀNGELS GIL-VERNET
Vocals:	MARGARIDA CASTAÑER I VIVAS JORDI CAÑAS I SALA FRANCESC SANTACANA I PORTELLA
Delegat de l'IEC:	JOSEP M. MUNTANER I PASCUAL
Nombre de socis:	303

Activitats generals

Les activitats de la Societat Catalana d'Ordenació del Territori (SCOT) se centren en l'organització de conferències i jornades de debat adreçades a tots aquells qui hi estiguin interessats, així com en la coorganització i la difusió d'uns altres actes relacionats amb el món de l'ordenació territorial en tots els seus vessants. Amb una periodicitat anual, es publiquen alguns dels actes celebrats anteriorment.

Activitats del curs 1998-1999

Seminari recerca *Arc Mediterrani, ordenació del territori, segle XXI*

Poblament i immigració: l'escenari de convivència del segle XXI. Institut d'Estudis Catalans, 18 de setembre de 1998.

— «Miratges demogràfics a la Mediterrània», a càrrec d'Andreu Domínguez, del Centre d'Estudis Demogràfics.

— «Les migracions interiors a Espanya a finals del segle XX», a càrrec d'Isabel Pujadas, de la Universitat de Barcelona.

— «Migracions metropolitanes i desconcentració demogràfica», a càrrec de Josep Serra, de la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

La urbanística moderna: la construcció d'una disciplina. L'experiència catalana vs. l'experiència internacional. Institut d'Estudis Catalans, 15 i 16 d'octubre de 1998.

— «Una interpretació comprensiva de l'evolució del pensament urba-

nístic i territorial a Catalunya», a càrrec de Ricard Pié, de la Universitat Politècnica de Catalunya, i Manuel Ribas Piera, membre de l'IEC.

— «L'impacte en el naixement de la disciplina», a càrrec de Christiane Collins-Crasemann, historiadora de la urbanística, i Giorgio Piccinato, de la Universitat Roma 3.

— «El sorgiment del debat ambiental», a càrrec de John Celecia, de la Divisió de Ciències Ecològiques de la UNESCO.

— «Construcció i reconstrucció de la ciutat contemporània», a càrrec d'Eduardo Leira, arquitecte, i David Mangin, de l'Escola d'Arquitectura de Versalles.

Oci i medi ambient. El projecte social per a un desenvolupament sostenible. Institut Municipal de Promoció de la Ciutat, Olot, 14 de novembre de 1998.

— «Ús sostenible dels recursos naturals i estat de conservació dels ecosistemes terrestres a Catalunya», a càrrec de Francisco Lloret, del Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals.

— «El paisatge i els sistemes urbans», a càrrec de Rosa Barba, de la Universitat Politècnica de Catalunya.

— «Oci i noves demandes del turisme. Cap a un model de turisme sostenible», a càrrec de José Antonio Donaire, de l'Escola Oficial de Turisme de Catalunya

Infraestructures estratègiques en la competència internacional. Centre Cívic Jardins de la Pau, el Prat de Llobregat, 12 de desembre de 1998.

— «Els ports de Marsella, Barcelona, Tarragona i València: complementarietat o competència», a càrrec de Joan Alemany, de la Universitat de Barcelona.

— «La vialitat: una infraestructura amb una insuficiència crònica», a càrrec de Manuel Herce, de la Universitat Politècnica de Catalunya.

— «La xarxa ferroviària: un sistema bàsic o una xarxa complementària», a càrrec de Jordi Julià, de Barcelona Regional.

Les noves formes de treball en l'era de la informació. Escola Universitària Politècnica de Mataró, 23 de gener de 1999.

— «La Catalunya regió versus la Catalunya xarxa», a càrrec de Miquel Puig Raposo, comissionat per a la Societat.

— «Xarxes de comunicació i equilibri territorial», a càrrec de Ramon García Bragado, del Consorci Localret.

— «Municipalisme i xarxa: el pla director de Mataró», a càrrec de Jaume Teodoro, del Consorci Localret.

El sistema urbà català, la xarxa territorial per al futur. Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, Delegació del Bages i Berguedà, Manresa, 20 de febrer de 1999.

— «El pas de les xarxes jeràrquiques a les xarxes complementàries»,

a càrrec de Giuseppe Dematteis, de la Universitat Politècnica de Torí.

— «De la Catalunya-ciutat a la Catalunya de les ciutats», a càrrec de Joan Vicente, de la Universitat de Girona.

— «Manresa, capital de la Catalunya central o Regió Metropolitana?», a càrrec de Jordi Ludevid, del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, i Rafel Llusà, de la Universitat de Girona.

Les ciutats emergents de la regió metropolitana de Barcelona. Centre Cultural La Marineta, Mollet del Vallès, 20 de març de 1999.

— «La transformació del territori metropolità: tendències recents», a càrrec d'Antoni Font, de la Universitat Politècnica de Catalunya.

— «El sistema de ciutats metropolitana», a càrrec de Joaquim Clusa, de Barcelona Regional.

— «El paper dels equipaments i els espais oberts: Cerdanyola i Mollet del Vallès com a exemple», a càrrec de Manuel Larrosa, arquitecte.

— «Els espais econòmics emergents: l'exemple del sistema Sant Sadurní - Gelida», a càrrec de Joan Roselló, alcalde de Gelida.

Turisme i indústria, els factors de la metropolitanització del Camp. Col·legi d'Arquitectes de Tarragona, 17 d'abril de 1999.

— «Indústria del Camp de Tarragona», a càrrec d'Antoni Pujol, arquitecte.

— «Urbanització i turisme a l'Arc Mediterrani», a càrrec de Fernando J. Vera, de la Universitat d'Alacant.

— «Fent la metròpoli, imatges de la transformació», a càrrec de Jordi Blay, de la Universitat Rovira i Virgili.

Lleida, cruïlla de l'arc mediterrani i dels eixos de ponent. Col·legi d'Arquitectes de Lleida, 15 de maig de 1999.

— «El paper de Lleida en l'articulació de les terres de Ponent», a càrrec de Josep M. Llop, de l'Ajuntament de Lleida.

— «El eje del Ebro como elemento articulador del arco mediterráneo y el sistema Cantábrico y central», a càrrec de Félix de los Ríos, de la Diputació General d'Aragó.

— «El sistema urbà de les terres de Lleida amb relació a la depressió de l'Ebre», a càrrec d'Ignasi Aldoma, geògraf.

Girona, ròtula de l'arc mediterrani. Centre Cultural de la Mercè, Girona, 19 de juny de 1999.

— «Ciutats mitjanes i arc mediterrani», a càrrec de Céline Rozenblat, de la Casa de la Geografia, Montpeller.

— «Girona en l'economia regional», a càrrec de Josep Oliver, de la Universitat Autònoma de Barcelona.

— «Girona, ciutat mitjana?», a càrrec de Joan Vicente, de la Universitat de Girona.

— «Girona i les xarxes econòmiques», a càrrec de Manel Xifra, de Comexi, Girona.

Altres seminaris i jornades

Unió Internacional d'Arquitectes (UIA).
Seminari internacional *Ciutats intermè-*

dies, arquitectura i urbanisme. Lleida, del 15 al 18 de febrer; Barcelona, 19 de febrer de 1999. Document de treball: document inicial del programa del treball de la UIA 99 sobre les ciutats intermèdies i el procés d'urbanització mundial.

Jornada de debat *Cal una vertebració regional del camp de Tarragona?* Salou, 10 d'abril de 1999.

Societat Catalana de Comunicació

JUNTA DIRECTIVA

President:	JOSEP M. MARTÍ I MARTÍ
Vicepresidenta:	IMMA TUBELLA I CASADEVALL
Secretari:	ANTONI ESTEVE I AVILÉS
Tresorera:	MONTSERRAT BONET I BAGANT
Vocals:	MARIA COROMINAS I PIULATS LLUÍS COSTA I FERNÁNDEZ LLÚCIA OLIVA DE LA ESPERANZA
Delegat de l'IEC:	JOSEP M. MUNTANER I PASCUAL
Nombre de socis:	111

Assemblea General ordinària

El 26 de gener de 1999 va tenir lloc la votació de la candidatura presentada per a la renovació parcial de la Junta Directiva en els càrrecs de president, secretari i dos vocals. Tal com estableixen els Estatuts de la Societat, els nous càrrecs van prendre possessió en la reunió següent de la Junta Directiva, que se celebrà a finals del mes de febrer. La nova Junta va quedar integrada finalment de la manera indicada més amunt.

En el decurs de l'Assemblea es van aprovar el tancament econòmic del 1998, els pressupostos per al 1999 i el pla d'activitats per al 1999. En Assemblea General extraordinària es proposaren algunes modificacions dels Estatuts, que s'aprovaren per unanimitat en segona convocatòria celebrada a la seu de

l'IEC el 23 de febrer. Les esmenes proposades foren aprovades pel Consell Permanent el 13 de juliol i falta que siguin aprovades pel Ple de l'Institut.

Activitats generals

— Assemblea General ordinària. Institut d'Estudis Catalans, 26 de gener de 1999.

— Assemblea General extraordinària per a l'admissió de socis nous. Van ser acceptades totes les candidatures de socis nous: Manuel Cusachs i Corredor, Matilde Delgado i Reina, Francesc Escribano i Royo, Immaculada Haro i Mata i Bernat López i López. Institut d'Estudis Catalans, 26 de gener de 1999.

— Assemblea General extraordinària per a la modificació dels Esta-

tuts. Institut d'Estudis Catalans, 23 de febrer de 1999.

— Projecte de recerca *El català en els mitjans de comunicació. Situació actual i perspectives*.

— Sessions científiques: presentació pels investigadors de la seva darrera tesi o dels seus treballs de recerca.

— Manteniment i ampliació dels continguts de la pàgina web de la Societat (inauguració: 28 d'octubre de 1997; darrera actualització: desembre de 1999).

Conferències

— Jornada anual dels periodistes catalans i de la Societat Catalana de Comunicació: *La ràdio i la televisió públiques al segle XXI*. 11 i 12 de desembre de 1998.

Inauguració a càrrec de Josep M. Martí, president de la Societat Catalana de Comunicació, i Salvador Alsius, degà del Col·legi de Periodistes de Catalunya. A continuació, Imma Tubella, directora de Relacions Internacionals, Estudis i Continguts de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió presidí la taula i moderà la sessió. 11 de desembre de 1998.

— *La ràdio-televisió públiques en un context multicanal. Una visió internacional*, a càrrec d'Emili Prado, catedràtic de Comunicació Audiovisual de la UAB.

— *La télévision de service publique face au nouvel environnement con-*

currentiel: risques et opportunités, a càrrec de Paolo Baldi, responsable del Servei d'Informació Estratègica (UER).

— *La situación de la televisión pública a Espanya: entre el buit i l'incompliment*, a càrrec d'Alejandro Perales, professor de la Universitat Ramon Llull i subdirector general de Contexto, SA

— *Between audit and the market; recent transformations of the BBC*, a càrrec de Georgina E. M. Born, professora de la Universitat de Cambridge.

Taula rodona *Els partits polítics i el finançament, la gestió i el control de les RTV públiques*. Antoni Esteve, director de Lavínia TV i professor de la Universitat Pompeu Fabra, presidí la taula i moderà la sessió. Hi participaren portaveus de les sis forces polítiques amb representació al Parlament i que, a més, formen part de la Comissió de Control parlamentari de l'actuació de la CCRTV: Benet Tugues, Grup Mixt; Pep Bargalló, ERC; Jordi Guillot, IC; Jacint Vilardaga, PP; Josep M. Carbonell, PSC, i Enric Castellnou, CiU, president del Consell Assessor de RTVE a Catalunya i president de la Comissió d'Estudi sobre la modificació de la Llei 10/1983, de creació de l'ens públic CCRTV. La fila zero fou formada per membres de la Comissió d'Estudi del Col·legi de Periodistes sobre la gestió i el control dels mitjans públics. 11 de desembre de 1998.

Taula rodona *Responsables de mitjans públics a Catalunya*. Milagros Pérez Oliva, vicedegana del Col·legi de Periodistes de Catalunya, presidí la taula i moderà la sessió. Hi participaren Antoni Vidal, subdirector de RNE; Jordi Joan Català, cap de programes de Catalunya Ràdio; Enric Sopena, director de COMRàdio; Enric Frigola, director en funcions de TVE a Catalunya, i Albert Broggi, director de l'Institut de Comunicació de Barcelona i responsable de l'organisme que porta BTV. 11 de desembre de 1998.

Els serveis públics de comunicació a la societat de la informació, a càrrec de Miquel de Moragas, director de l'Institut de la Comunicació de la UAB. 12 de desembre de 1998.

Taula rodona *La societat civil i la televisió pública*. Montserrat Llinés, vicerectora de Tecnologies de la Informació i de la Comunicació de la UAB, presidí la taula i moderà la sessió. Hi participaren Lluís de Carreras, president del Consell de l'Audiovisual de Catalunya; Josep M. Múgica, responsable de redacció de l'Organització de Consumidors i Usuaris; Albert Sáez, professor de la Universitat Ramon Llull; Marc Carrillo, catedràtic de Dret Constitucional de la Universitat Pompeu Fabra, i Manuel Andreu, president de la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona. 12 de desembre de 1998.

Els imperatius d'un nou servei públic català, a càrrec de Josep Gifreu, degà dels Estudis de Comunicació Audiovisual de la Universitat Pompeu Fabra. 12 de desembre de 1998.

Taula rodona *Els periodistes i els mitjans públics*. Neus Bonet, membre de la Junta de Govern del Col·legi de Periodistes de Catalunya, presidí la taula i la sessió. Hi participaren Carles Francino, TV3; David Barbero, ETB; Montserrat Minobis, RNE-Ràdio 4; Josep Cuní, COMRàdio; Lúcia Oliva, TVE, i Julià Álvaro, Canal 9.

— Sessions científiques: presentació pels investigadors de la seva darretra tesi o dels seus treballs de recerca:

- *Convergència tecnològica i revolució digital*, a càrrec d'Emili Prado i Picó. Institut d'Estudis Catalans, 20 d'abril de 1999.

- Presentació de l'Institut de la Comunicació (INCOM), a càrrec de Miquel de Moragas i Spà. Institut d'Estudis Catalans, 26 de maig de 1999.

— II Col·loqui: *Política hemerogràfica a Catalunya*. En col·laboració amb la Universitat Pompeu Fabra i l'Associació d'Arxivers de Catalunya. Universitat Pompeu Fabra, 31 de maig de 1999.

— IX Conferència anual a Girona. Girona, 5 de juny de 1999.

- Presentació del projecte de recerca *El català en els mitjans de comunicació. Situació actual i perspectives*, a càrrec d'Imma Tubella. Presentació de les conclusions pels directors d'equips del treball de recerca. Debat.

- Presentació de tesis (introducció: Montse Bonet) i de comunicacions pels socis (introducció: Lúcia Oliva).

- Informe sobre l'*Estat de la comunicació*, a càrrec de Lluís de Carreras.

- Presentació del número 11 de *Treballs de Comunicació*.

- Visita facultativa al Museu del Cinema.

Publicacions

Treballs de Comunicació, núm. 9 i 10.

Societat Catalana de Filosofia

JUNTA DIRECTIVA

President:	JORDI SALES I CODERCH
Vicepresident:	SALVI TURRÓ
Secretari:	IGNASI ROVIRÓ I ALEMANY
Tresorer:	ROBERT VECIANA TORMO
Vocals:	MARIA ROSA BORRÀS I BORRÀS ANTONI BOSCH VECIANA JAUME CASALS I PONS MARIA RAMON CUBELLES I BARTOLOMÉ JOSÉ MANUEL DÍAZ FOUCES VÍCTOR GÓMEZ PIN JOAN GONZÁLEZ GUARDIOLA ANDREU GRAU I ARAU XAVIER IBÁÑEZ I PUIG FRANCISCO DE LARA LÓPEZ CARME MERCIÁN CANTOS JOSEP MONSERRAT MOLAS JOAN NONELL I MERLO JOSEP OLESTI VILA JOSEP M. PORTA I FABREGAT ANTONI PREVOSTI MONCLÚS JORDI RAMÍREZ I ASENSIO MANUEL SATUÉ SILLUÉ
Delegat de l'IEC:	PERE LLUÍS FONT
Nombre de socis:	315

Activitats generals

Els dies 8 i 9 d'octubre de 1998, la Societat va participar en l'organització d'una nova edició dels Col·loquis de Vic, que van consistir en tres sessions mo-

nogràfiques entorn dels àmbits següents del tema *La cultura*: a) «La cultura i el mite»; b) «La cultura i la cultura popular»; i c) «La cultura i les institucions».

El dia 30 d'octubre de 1998, el senyor Salvador de Brocà i Tella, professor de la Universitat Rovira i Virgili, va pronunciar la lliçó inaugural del curs 1998-1999, que duia per títol *El Romanticisme i nosaltres*.

Activitats de les seccions

La Societat Catalana de Filosofia ha continuat canalitzant el gruix de la seva activitat a través de les seccions. Cal destacar la creació, aquest curs, de la Secció d'Estudis Fenomenològics, que es va presentar el dia 14 de gener de 1999. A continuació es detallen les activitats de cadascuna de les seccions.

Secció d'Heremèutica i Platonisme

— Comentari de l'obra del professor Charles Kahn *Plato and the Socratic Dialogue. The philosophical use of a literary form*. 19 de novembre de 1998.

— Lliçó del professor Thomas Robinson: «Los rasgos definitorios del dualismo mente-cuerpo en los escritos de Platón». 23 de novembre de 1998.

— Preparació del seminari del professor González: lectura del *Protàgores*. 17 de desembre de 1998 i 21 de gener i 18 de febrer de 1999.

— Seminari dedicat a la lectura del *Protàgores*, a càrrec de Francisco J. González, professor del Col·legi Skidmore de Nova York. 17, 18 i 19 de març de 1999.

— Balanç de la lectura del *Protàgores*. 22 d'abril de 1999.

— Balanç del curs 1998-1999 i programació del curs 1999-2000. 20 de maig de 1999.

La Secció ha participat activament en el Simposi Internacional de Platonistes celebrat a Toronto.

Secció de Filosofia Moderna

— Presentació de la traducció catalana de Descartes, *Regulae ad Directionem Ingenii*, a càrrec de Salvi Turro. 18 de novembre de 1998.

— «Les quatre dimensions de la moral cartesiana», a càrrec de Josep M. Porta. 16 de desembre de 1998.

— «La forma estètica a la *Crítica del judici* (paràgrafs 10-11)», a càrrec de Marcel Real. 20 de gener de 1999.

— «Filosofia i teologia a Malebranche», a càrrec de Jordi Sales. 17 de febrer de 1999.

— Presentació de la traducció al català de G. W. Leibniz, *Nouveaux essais sur l'entendement humain*, a càrrec de Josep Olesti. 17 de març de 1999.

— «La noció d'Endzweck a la KpV i el problema de la història», a càrrec de Jordi Ferrer. 21 d'abril de 1999.

— «Les tres branques de l'arbre de la filosofia de Descartes: mecànica, medicina i moral», a càrrec de Josep M. Porta. 9 de juny de 1999.

Secció de Filosofia Medieval

Aquesta Secció va celebrar els dies 26, 27 i 28 de maig de 1999 un seminari sobre el tema *Quatre visions aristotèliques de temps* (Aristòtil, Tomàs d'Aquino, Guillem d'Ockham, Thomas Hobbes). Hi van presentar ponències els senyors Miguel Candel, Antoni Prevosti, Francesc Fortuny i Bartomeu Forteza.

Secció de Filosofia Pràctica

Aquesta Secció ha dedicat el curs a fer, al llarg de deu sessions, la lectura i el co-

mentari de *La teoria dels sentiments morals*, d'Adam Smith.

Secció d'Estudis Fenomenològics

Aquesta Secció es va estrenar amb el seminari *Fenomenologia realista, 1900-1927*, impartit per Kevin Mulligan, professor de la Universitat de Ginebra, durant la setmana del 31 de maig al 4 de juny.

Publicacions

Anuari de la Societat Catalana de Filosofia, núm. 9 (1997). 194 p.

Societat Catalana de Geografia

JUNTA DIRECTIVA

President:	VICENÇ BIETE I FARRÉ
Vicepresident:	JOSEP OLIVERAS I SAMITIER
Secretari:	ENRIC BERTRAN I GONZÁLEZ
Tresorera:	MONTSERRAT CUXART I TREMP
Vocal primer:	JOAQUIM CABEZA I VALLS
Vocal segon:	PAU ALEGRE I NADAL
Vocal tercer:	JESÚS BURGUEÑO I RIVERO
Vocal quart:	FRANCESC NADAL I PIQUÉ
Vocal cinquè:	JOAN TORT I DONADA
Vocal sisè:	ENRIC MENDIZÁBAL I RIERA
Delegat de l'IEC:	MARC-AURELI VILA I COMAPOSADA
Nombre de socis:	471

Assemblea General ordinària

El 16 de juny de 1998 se celebrà l'Assemblea General ordinària de socis de la Societat Catalana de Geografia (SCG), corresponent al curs 1997-1998. En aquesta Assemblea s'aprovaren l'acta de l'anterior Assemblea General ordinària, la *Memòria d'activitats* del curs 1997-1998, l'estat de comptes de l'any 1997 i el pressupost de l'any 1998, i s'efectuà la renovació reglamentària de la Junta de Govern, que restà constituïda de la manera indicada més amunt.

Moviment de socis

En acabar el curs 1997-1998, el nombre de membres de la SCG era 467; d'alesho-

res ençà, hi ha hagut 17 altes i 13 baixes. Ara, per tant, en tancar l'exercici 1998-1999, el nombre d'associats és 471, dels quals 14 són honoraris i 457 són numeraris (EB).

Activitats científiques

Conferències

El curs 1998-1999 començà oficialment el 13 d'octubre de 1998, data en què el senyor Joan Vilà i Valentí, professor emèrit de la Universitat de Barcelona i membre de l'IEC, presentà el llibre *Aportació a la terminologia geogràfica catalana*, del qual és autor el senyor Marc-Aureli Vila i Comaposada, mem-

bre de l'IEC, que tot seguit pronuncià una conferència sobre *Formació de la terminologia geogràfica*.

El 20 d'octubre de 1998, el senyor Serge Courville, director del Laboratori de Geografia Històrica de la Universitat Laval del Quebec, tractà del tema *Du pays perdu au pays récu: la campagne québécoise au XIXe siècle*. Aquest acte es féu en col·laboració amb el Centre d'Estudis Canadencs de la Universitat de Barcelona.

El 18 de novembre de 1998, el senyor Joan-Eugeni Sánchez, professor del Departament de Geografia Humana de la Universitat de Barcelona, parlà de *Dependència i concentració de la gran empresa a Espanya*.

El 15 de desembre de 1998, el senyor Jordi Oliveras Samitier, professor de l'Escola d'Arquitectura de Barcelona de la Universitat Politècnica de Catalunya, dissertà sobre *Les noves poblacions de la Il·lustració*.

El 20 de gener de 1999, el senyor Rafel Pujol i Marigot, cap del Gabinet d'Estudis de la Diputació de Barcelona, pronuncià una conferència sobre *L'administració local a Catalunya. Proposta de model d'organització territorial*.

El 17 de febrer de 1999, la senyora Mireia Baylina Farré, professora de la Universitat Autònoma de Barcelona, tractà del tema *Precarització i feminització: el treball a domicili*.

El 9 de març de 1999, el senyor Carlos Nunes Silva, professor del Centre d'Estudis Geogràfics de la Universitat de Lisboa, pronuncià una conferència titulada *As regiões administrativas em Portugal: reforço da descentralização ou fragmentação do Estado*.

El 28 d'abril de 1999, la senyora Cindi Katz, professora de la Universitat de la Ciutat de Nova York, dissertà sobre *Desintegrating developments: excavating historical geographies of change in rural Sudan and New York city*.

El 19 de maig de 1999, el senyor Joan Ganau, professor del Departament de Geografia i Sociologia de la Universitat de Lleida, parlà sobre *El naixement de les polítiques conservacionistes en els centres històrics de les ciutats catalanes, 1900-1930*.

El 2 de juny de 1999, el senyor Vicenç M. Rosselló Verger, professor de la Universitat de València i membre de l'IEC, pronuncià la lliçó científica que serví de cloenda al curs 1998-1999 i que versà sobre *Les cartes portolanes medievals: una glòria catalana*.

Totes les conferències del curs foren pronunciades a la seu de l'IEC.

Sortides d'estudi

El 7 de novembre de 1998 es féu una sortida d'estudi al Priorat, coordinada pels senyors Narcís Rucabado i Joaquim Cabeza. Al matí, el senyor Joan Tort, professor de la Universitat de Barcelona,

donà una lliçó sobre l'aspecte físic i l'evolució humana de la comarca, després de la qual hom efectuà una visita a les ruïnes de la cartoixa d'Escaladei. A la tarda, hom visità el celler Costers del Siurana.

El 17 d'abril de 1999 es féu una sortida d'estudi a Tortosa, coordinada pels senyors Narcís Rucabado i Joaquim Cabeza. Al matí, hom féu una visita a l'Observatori de l'Ebre, al municipi de Roquetes. A la tarda, hi hagué una taula rodona i un col·loqui posterior, amb la participació com a ponents d'Alfons Garcia i Rodríguez, geògraf de la Unitat de Geografia de la Universitat Rovira i Virgili, que parlà de *L'expansió de la ciutat contemporània. Les actuacions pendents*; Jesús Sorribes i Montserrat, sociòleg i tècnic de l'Institut per al Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre, que tractà de *La societat tortosina. Anàlisi sociodemogràfica*, i Teresa Moya i Giné, geòloga i directora del mateix institut, que dissertà sobre *Els reptes de futur. El pla territorial parcial de les terres de l'Ebre*.

Durant aquest curs, i amb la coordinació del senyor Joan Tort, professor de la Universitat de Barcelona, s'ha organitzat el *I Cicle de Descobertes Urbanes*, que en tres matins de dissabte ha iniciat l'estudi de sengles realitats urbanes de Catalunya. La primera, efectuada a Sant Joan Despí, el 28 de novembre de 1998, fou organitzada

pels senyors Joan Tort i Pere Tobaruela i es dedicà a copsar l'evolució del seu paisatge urbà al llarg del temps. La segona, feta a Vic, el 20 de març de 1999, fou organitzada pels senyors Joan Tort i Vicenç Biète i comptà amb el guiatge de la senyora Maria del Carme Montaner. Aquesta sortida s'orientà a l'estudi dels aspectes més rellevants de les transformacions urbanes internes de la ciutat. La darrera, centrada en l'antiga vila de Gràcia, es dugué a terme el 29 de maig de 1999. Sota la direcció dels senyors Joan Tort i Joan Lafarga, es féu un recorregut que dedicà atenció a diversos aspectes històrics, arquitectònics, urbanístics i relacionats amb la tradició associativa d'aquest barri de Barcelona.

Altres actuacions

El 23 de febrer de 1999 se celebrà, organitzat per la Universitat de Barcelona, l'editorial Oikos-Tau i la SCG, l'acte de presentació del llibre *La formació de les xarxes de transport a Catalunya, 1761-1935*, del qual és autor Jaume Font i Carolera, professor de la Universitat de Barcelona i soci de la SCG.

La setmana santa d'enguany, de l'1 al 8 d'abril de 1999, es féu un viatge al Marroc, organitzat per ARAC (A la Recerca d'Altres Cultures) i l'Associació Cultural de Viatges, sota els auspicis de la SCG.

***Premi Lluís Casassas i Simó
per a estudiants***

El 22 d'abril de 1999 fou lliurat el quart Premi Lluís Casassas i Simó al senyor Francesc Romagosa Casals pel treball *Les zones humides: una aproximació des de la geografia*. Així mateix, es donà un accèssit al senyor Xavier Ferré Sahun pel treball *Cooperativisme agrari a Lleida els anys noranta*. El jurat era format pels senyors Pau Alegre, Jesús Burgueño i Juan Antonio Módenes.

Publicacions

Treballs de la Societat Catalana de Geografia, núm. 46 (juny 1998). [Corresponent al vol. XIII] [Subvenció de la Diputació de Barcelona]

Treballs de la Societat Catalana de Geografia, núm. 47 (desembre 1998). [Corresponent al vol. XIII] [Subvenció de la Diputació de Barcelona]

Societat Catalana de Pedagogia

JUNTA DIRECTIVA

President:	JORDI GALÍ I HERRERA
Vicepresident:	RICARD TORRENTS I BERTRANA
Secretari:	JOSEP M. BOIXAREU I CORTINA
Tresorer:	ALBERT SANGRÀ I MORER
Vocals:	FRANCESC PEDRÓ I GARCIA JOSEP M. MOMINÓ I DE LA IGLESIA
Delegat de l'IEC:	JOAN TRIADÚ I FONT
Nombre de socis:	128

Publicacions

Butlletí de la Societat Catalana de Pedagogia. Monogràfic, núm. 4 (1999).

Societat Catalana de Sociologia

JUNTA DIRECTIVA

President:	SEBASTIÀ SARASA I URDIOLA
Secretari:	RAIMON BONAL I FALGÀS
Tresorer:	CARLES PRATS I MAESO
Vocals:	JOAQUIM CASAL I BATALLER ANNA GARCIA I HOM CARLES GIRONÈS I TIXÉ XAVIER GODÀS ENCARNA HERRERA I MARTÍNEZ EULÀLIA SOLÉ I ROMERO JOSEP PONT I VIDAL
Delegada de l'IEC:	CARLOTA SOLÉ I PUIG
Nombre de socis:	211

Cursos

Curs sobre *La recerca sociològica a Catalunya*

Curs amb un valor de dos crèdits com a assignatura de lliure elecció per la Universitat de Barcelona. Aquest és el primer any que s'ha celebrat aquest curs amb la participació d'alumnes i la col·laboració d'entitats i empreses vinculades al món de la sociologia. Direcció i responsabilitat: senyors Sebastià Sarasa, professor titular de la Universitat Pompeu Fabra, i Raimon Bonal, professor titular de la Universitat de Barcelona, que assumí l'organització i el control de tot el curs. Del 7 de gener al 20 de maig de 1999.

Sessió 1. «Introducció». Recerca fonamental - recerca aplicada; la investigació sociològica en el context de l'empresa; la teoria sociològica i la recerca operativa; ús de materials quantitius i qualitius; fonts documentals i fonts viues. Institut d'Estudis Catalans.

Sessions 2 a 9. Visites guiades als centres de recerca següents: Grup de Recerca Educació i Treball - UAB (GRET); Vida Quotidiana i Treball - UAB (QUIT); Institut de Sociologia de la Religió - UAB (ISOR); Institut de Ciències de l'Educació: coeducació - UAB (ICE); Centre de Recerca d'Educació d'Adults - UB (CREA); Centre d'Investigació i Recerca de la Mediterrània (CIREM); Centre d'Es-

tudis i Planificació (CEP); Gabinet d'Estudis Socials (GES).

El programa que es va seguir a cada centre fou el següent:

a) Origen del centre i circumstàncies que van afavorir-ne la creació.

b) Estratègies, dificultats i viabilitat del projecte inicial.

c) Plantejaments teòrics i metodològics de la recerca que s'hi porta a terme.

d) Exemple concret d'una recerca, des dels seus inicis fins al producte final.

e) Col·loqui amb el director i/o els treballadors del centre.

Sessió 10. Balanç comparatiu del que ha estat observat durant el curs, amb una anàlisi col·lectiva i dialògica entorn de les experiències acumulades. S'hi inclou una prova avaluativa obligada i escrita sobre els coneixements apresos, amb el rigor i l'exigència propis i específics de qualsevol avaluació; és a dir, un examen sobre els continguts. Institut d'Estudis Catalans.

III Congrés Català de Sociologia

La desigualtat a Catalunya. Cal un nou contracte social? Lleida, 20 i 21 de març de 1999. Participants: 455, entre assistents, ponents, comunicants i coordinadors de grups. Organitzat per l'Associació Catalana de Sociologia i la Universitat de

Lleida, amb la col·laboració del Col·legi de Doctors i Llicenciats en Ciències Polítiques i Sociologia de Catalunya.

El III Congrés Català de Sociologia ha d'ésser considerat com una fita important; malgrat el poc temps de durada, té la virtut d'haver posat sobre la taula de la societat catalana la forta presència de la nostra disciplina en la nostra vida col·lectiva.

Premi de joves sociòlegs

S'ha aconseguit una «estabilització» del premi. Es lliura un cop l'any, i consisteix en un premi de 200.000 pessetes per al guanyador i la publicació de l'article a la *Revista Catalana de Sociologia*. També es concedeix un accèssit al finalista, que consisteix en la publicació del treball a la revista. La publicació dels articles és un premi complementari interessant per als joves llicenciats. Aquest premi té una bona repercussió en els ambients universitaris, ja que se'n fa una difusió molt àmplia entre els estudiants de postgrau i dels darrers cursos de sociologia.

Aquest any hom ha atorgat el premi al treball *La sociologia, el relativisme i la neutralitat valorativa*, de Pau Dito i Tubau, i ha donat un accèssit al treball *Economia, ideologia i mercat de treball*, de Josep Miquel García Vázquez.

Altres activitats

Tutoria d'estudiants en pràctiques. Es tracta d'estudiants de la diplomatura de

gestió i administració pública i de la llicenciatura de ciències polítiques de la Universitat Pompeu Fabra que fan pràctiques a la nostra entitat. Aquest any han finalitzat el període de pràctiques una alumna de la diplomatura i tres de la llicenciatura.

Publicacions

Butlletí de l'Associació Catalana de Sociologia. És un full d'informació intern per als socis, on la informació sobre la Societat es complementa amb petits articles o comentaris, a més d'un apartat per a les novetats bibliogràfiques vinculades a la nostra especialitat. Aquest any se n'han publicat nou números, amb un tiratge de 250 exemplars.

Revista Catalana de Sociologia.

Té un tiratge de 500 exemplars, que es distribueixen entre els socis, les biblioteques especialitzades (facultats, departaments de sociologia, entitats privades i fundacions) i totes les associacions de sociòlegs vinculades a la Federació Espanyola de Sociologia. Atesa la vàlua científica de la revista, la CIRIT dona un punt a les persones que hi publiquen un article en cas que l'articulista es presenti a unes oposicions. Durant el propers dos anys, i per tal de donar sortida al material del III Congrés Català de Sociologia, s'hauria d'ampliar el nombre de números publicats per any (passar dels dos actuals a quatre). Aquest any s'han publicat els números 6, 7 i 8.